

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยเรื่องสภาพการจัดการศึกษาและการเลี้ยงดูเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็ก เอกชน กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามส่งไปยังตัวอย่างประชากร ซึ่งเป็นผู้ประกอบการสถานรับเลี้ยงเด็ก ที่ให้บริการแก่เด็กที่มีอายุแรกเกิด ถึง 3 ปี จำนวน 23 คน และส่งแบบสอบถามให้แก่ครูหรือพี่เลี้ยงเด็ก จำนวน 23 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวนอย่างละ 20 ฉบับ รวมทั้งสิ้น 40 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 87 ดังนี้

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากรผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเขตต่างๆ

รายชื่อเขต	จำนวนตัวอย่างประชากร		ได้รับแบบสอบถามคืน	
	ผู้ประกอบการ	ครูหรือพี่เลี้ยง	จำนวน	ร้อยละ
พระโขนง	4	4	8	100
พญาไท	2	2	4	100
ยานนาวา	2	2	4	100
บางกะปิ	7	7	10	71
บางเขน	5	5	10	100
ภาษีเจริญ	3	3	4	67
รวม	23	23	40	87

การวิเคราะห์ข้อมูล

- ชุดที่ 1 แบบสอบถามผู้ประกอบการสถานรับเลี้ยงเด็ก
ตอนที่ 1 รายละเอียดทั่วไปของสถานรับเลี้ยงเด็ก (ตารางที่ 4-11)
ตอนที่ 2 สภาพการจัดการศึกษาและเลี้ยงดูเด็ก (ตารางที่ 12-18)
ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ
- ชุดที่ 2 แบบสอบถามสำหรับครูหรือพี่เลี้ยงเด็ก
ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัว (ตารางที่ 19-21)
ตอนที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (ตารางที่ 22-23)
- ชุดที่ 3 แบบสังเกตของผู้วิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชุดที่ 1 แบบสอบถามผู้ประกอบการสถานรับเลี้ยงเด็ก

ตอนที่ 1 รายละเอียดทั่วไปของสถานรับเลี้ยงเด็ก

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของผู้ประกอบการสถานรับเลี้ยงเด็ก จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา สาขาวิชาและประสบการณ์ในการดำเนินงานในสถานรับเลี้ยงเด็ก

รายละเอียด	จำนวน (20 คน)	ร้อยละ
วุฒิทางการศึกษา		
ม.ศ.3	-	-
ม.ศ.5	-	-
ม.6	1	5
อาชีวศึกษา	-	-
ปกศ.ต้น	1	5
ปกศ.สูง	1	5
ปริญญาตรี	15	75
สูงกว่าปริญญาตรี	2	10
สาขาวิชา		
การศึกษาที่เกี่ยวกับปฐมวัย	14	70
การศึกษาที่เกี่ยวกับพยาบาลศึกษา	3	15
การศึกษาที่เกี่ยวกับการบริหาร	2	10
สาขาอื่นๆ เช่น บัญชี	1	5
ประสบการณ์ในการดำเนินงานในสถานรับเลี้ยงเด็ก		
1-5 ปี	8	40
6-10 ปี	6	30
11-15 ปี	4	20
16 ปีขึ้นไป	2	10

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้ประกอบการสถานรับเลี้ยงเด็กจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาที่เกี่ยวกับปฐมวัย ร้อยละ 70 มีประสบการณ์ในการดำเนินงานในสถานรับเลี้ยงเด็ก 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 40 และจำนวนน้อยที่สุด จบการศึกษาระดับ ม.6 ปกศ.ต้น และ ปกศ.สูง และสำเร็จการศึกษาสาขาวิชาการบัญชีเป็นจำนวนเท่ากัน คือ ร้อยละ 5 และมีประสบการณ์ในการดำเนินงานในสถานรับเลี้ยงเด็ก คิดเป็นร้อยละ 10

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของผู้ประกอบการสถานรับเลี้ยงเด็ก จำแนกตามจำนวนครั้งที่
 เข้ารับการอบรม หน่วยงานที่เข้ารับการอบรม

การเข้ารับการอบรม	จำนวน	ร้อยละ
การเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการเลี้ยงดู		
เด็กแรกเกิด ถึง 3 ปี	(20 คน)	
เคย	16	80
ไม่เคย	4	20
จำนวนครั้งที่เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับ		
เด็กแรกเกิด ถึง 3 ปี	(16 คน)	
ไม่ระบุจำนวนครั้ง	0	0
1 ครั้ง	2	10
2 ครั้ง	8	40
3 ครั้ง	3	15
4 ครั้ง	0	0
5 ครั้ง	1	5
มากกว่า 5 ครั้ง	2	10
หน่วยงานที่เข้ารับการอบรม		
	(16 คน)	
กรมประชาสงเคราะห์	12	60
โรงพยาบาลจุฬา	1	5
โรงพยาบาลศิริราช	1	5
อื่นๆ	2	10

จากตารางที่ 5 พบว่า ผู้ประกอบการสถานรับเลี้ยงเด็กนั้นผ่านการเข้ารับการ
 อบรมเกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กเป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 80 เข้ารับการอบรม 2 ครั้ง
 ร้อยละ 40 และหน่วยงานที่ผู้ประกอบการเข้ารับการอบรมมากที่สุด คือ กรมประชาสงเคราะห์
 คิดเป็นร้อยละ 60

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของสถานรับเลี้ยงเด็ก จำแนกตามลักษณะของกิจการ สภาพของสถานรับเลี้ยงเด็ก และประเภทของการให้บริการ

รายละเอียด	จำนวน (20 แห่ง)	ร้อยละ
ลักษณะของกิจการสถานรับเลี้ยงเด็ก		
เจ้าของคนเดียว	15	75
นิติบุคคล	5	25
อื่นๆ	0	0
สภาพของสถานรับเลี้ยงเด็ก		
เป็นส่วนหนึ่งของบ้านพักอาศัย	8	40
สร้างขึ้นเพื่อกิจการนี้	9	45
เป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนอนุบาล	3	15
ประเภทของการให้บริการ		
ไปเช้า-เย็นกลับ	17	85
ประจำ	0	0
ประจำ และ ไปเช้า-เย็นกลับ	3	15

จากตารางที่ 6 พบว่า สถานรับเลี้ยงเด็กเป็นกิจการของเจ้าของคนเดียว มากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 75 โดยสร้างขึ้นเพื่อกิจการรับเลี้ยงเด็กโดยตรง คิดเป็นร้อยละ 45 และให้บริการแบบไปเช้า-เย็นกลับ ถึงร้อยละ 85

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของสถานรับเลี้ยงเด็ก จำแนกตามอัตราค่าบริการรับเลี้ยงเด็ก
แต่ละวัย

อัตราค่าบริการ	จำนวน (20 แห่ง)	ร้อยละ
<u>ค่าบริการต่อ 1 เดือน</u>		
เด็กอายุแรกเกิดถึง 1 ปี		
1,000 บาท	1	5
1,500 บาท	1	5
เด็กอายุแรกเกิด ถึง 1 ปี ครึ่ง		
500 บาท	1	5
800 บาท	2	10
1,000 บาท	2	10
1,500 บาท	4	20
1,800 บาท	1	5
2,000 บาท	6	30
3,000 บาท	1	5
เด็กอายุ 1 ปี ถึง 3 ปี		
800 บาท	1	5
1,200 บาท	1	5
2,400 บาท	1	5
เด็กอายุ 1 ปีครึ่ง ถึง 3 ปี		
500 บาท	1	5
800 บาท	2	10
1,200 บาท	2	10
1,500 บาท	6	30
2,000 บาท	6	30
3,000 บาท	1	5

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของสถานรับเลี้ยงเด็ก จำแนกตามอัตราค่าบริการรับเลี้ยงเด็ก
แต่ละวัย (ต่อ)

อัตราค่าบริการ	จำนวน (20 แห่ง)	ร้อยละ
ค่าบริการต่อ 1 วัน		
เด็กอายุแรกเกิด ถึง 3 ปี		
20 บาท	1	5
200 บาท	1	5

จากตารางที่ 7 พบว่า สถานรับเลี้ยงเด็กจำนวนมากที่สุด คิดอัตราค่าบริการรับเลี้ยงเด็กอายุแรกเกิด ถึง 3 ปี เป็นรายเดือนละ 2,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 60 และจำนวนน้อยที่สุด คิดอัตราค่าบริการเป็นรายเดือนละ 1,800 บาท 1,200 บาท เท่ากัน คือ ร้อยละ 5 และยังปรากฏว่ามีสถานรับเลี้ยงเด็ก คิดค่าบริการเป็นรายวันละ 20 บาท 200 บาท เป็นจำนวนเท่ากัน คือร้อยละ 5

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของสถานรับเลี้ยงเด็กที่แบ่งการเลี้ยงดูเด็กเป็นกลุ่ม จำแนกตามอายุเด็ก และจำนวนพี่เลี้ยงเด็ก

การแบ่งกลุ่มเด็ก และจำนวนพี่เลี้ยงเด็ก	จำนวน (20 แห่ง)	ร้อยละ
ไม่แบ่งกลุ่มเด็ก เลี้ยงเด็กอายุแรกเกิด ถึง 3 ปี จำนวนเด็ก 4 คน/พี่เลี้ยงเด็ก 1 คน	2	10
แบ่งเด็กเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มอายุแรกเกิด ถึง 2 ปี จำนวนเด็ก 3 คน/พี่เลี้ยงเด็ก 1 คน กลุ่มอายุ 2-3 ปี จำนวนเด็ก 4-5 คน/พี่เลี้ยงเด็ก 1 คน	13	65
แบ่งเด็กเป็น 3 กลุ่ม แบบที่ 1 กลุ่มอายุแรกเกิด ถึง 3 เดือน จำนวนเด็ก 2-3 คน/พี่เลี้ยงเด็ก 1 คน กลุ่มเด็กอายุ 4 เดือน ถึง 1 ปีครึ่ง จำนวนเด็ก 2-3 คน/พี่เลี้ยงเด็ก 1 คน กลุ่มอายุ 1 ปีครึ่ง ถึง 3 ปี จำนวนเด็ก 5 คน/พี่เลี้ยงเด็ก 1 คน	4	20
แบบที่ 2 กลุ่มอายุแรกเกิด ถึง 6 เดือน จำนวนเด็ก 2-3 คน/พี่เลี้ยงเด็ก 1 คน กลุ่มอายุ 7 เดือน ถึง 1 ปีครึ่ง จำนวนเด็ก 2-3 คน/พี่เลี้ยงเด็ก 1 คน กลุ่มอายุ 1 ปีครึ่ง ถึง 3 ปี		
แบบที่ 3 กลุ่มอายุแรกเกิด ถึง 7 เดือน จำนวนเด็ก 2-3 คน/พี่เลี้ยงเด็ก 1 คน กลุ่มอายุ 8 เดือน ถึง 1 ปีครึ่ง จำนวนเด็ก 2-3 คน/พี่เลี้ยงเด็ก 1 คน กลุ่มอายุ 1 ปีครึ่ง ถึง 3 ปี จำนวนเด็ก 5 คน/พี่เลี้ยงเด็ก 1 คน		

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของสถานรับเลี้ยงเด็กที่แบ่งการเลี้ยงดูเด็กเป็นกลุ่ม จำแนกตามอายุเด็ก และจำนวนพี่เลี้ยงเด็ก (ต่อ)

การแบ่งกลุ่มเด็ก และจำนวนพี่เลี้ยงเด็ก	จำนวน (20 แห่ง)	ร้อยละ
แบ่งเด็กออกเป็น 4 กลุ่ม	1	5
แบบที่ 1 กลุ่มอายุแรกเกิด ถึง 4 เดือน จำนวนเด็ก 2 คน/พี่เลี้ยงเด็ก 1 คน		
แบบที่ 2 กลุ่มอายุ 5-10 เดือน จำนวนเด็ก 2-3 คน/พี่เลี้ยงเด็ก 1 คน		
แบบที่ 3 กลุ่มอายุ 11 เดือน ถึง 1 ปีครึ่ง จำนวนเด็ก 3-4 คน/พี่เลี้ยงเด็ก 1 คน		
แบบที่ 4 กลุ่มอายุ 1 ปีครึ่ง ถึง 3 ปี จำนวนเด็ก 5-6 คน/พี่เลี้ยงเด็ก 1 คน		

จากตารางที่ 8 พบว่า สถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน จะมีการแบ่งกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม มากที่สุดคือร้อยละ 65 โดยแยกเด็กระหว่างอายุแรกเกิด ถึง 2 ปี และ 2 ปี ถึง 3 ปี และจะแบ่งเป็น 4 กลุ่มอายุ คือ กลุ่มที่ 1 อายุแรกเกิด ถึง 4 เดือน กลุ่มที่ 2 อายุ 5 เดือน ถึง 10 เดือน กลุ่มที่ 3 อายุ 11 เดือน ถึง 1 ปีครึ่ง และกลุ่มที่ 4 อายุ 1 ปีครึ่ง ถึง 3 ปี นอกจากนี้ ยังพบว่าสถานรับเลี้ยงเด็ก ร้อยละ 90 มีอัตราส่วนระหว่างอายุเด็ก/จำนวนเด็ก/จำนวนพี่เลี้ยงเด็ก คือ แรกเกิด ถึง 2 ปี/เด็ก 2-3 คน/พี่เลี้ยงเด็ก 1 คน และร้อยละ 100 สำหรับเด็กที่มีอายุ 2 ปี ถึง 3 ปี/จำนวนเด็ก 4-6 คน/พี่เลี้ยงเด็ก 1 คน

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของสถานรับเลี้ยงเด็ก จำแนกตามจำนวนของบุคลากร
ตำแหน่ง และวุฒิทางการศึกษาของบุคลากร

ข้อความ	จำนวน (20 แห่ง)	ร้อยละ
ครูทั้งหมดในสถานรับเลี้ยงเด็ก		
1 คน	16	80
2 คน	3	15
3 คน	0	0
4 คน	0	0
5 คน	1	5
วุฒิทางการศึกษา		
มัธยมศึกษาตอนต้น	0	0
มัธยมศึกษาตอนปลาย	0	0
ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา	4	20
ปริญญาตรี	15	75
สูงกว่าปริญญาตรี	1	5
พี่เลี้ยงเด็กทั้งหมดในสถานรับเลี้ยงเด็ก		
1 คน	1	5
2 คน	2	10
3 คน	4	20
4 คน	2	10
5 คน	5	25
6 คน	2	10
7 คน	2	10
มากกว่า 7 คน	2	10
วุฒิทางการศึกษา		
ประถมศึกษา	7	35
มัธยมศึกษาตอนต้น	12	60
มัธยมศึกษาตอนปลาย	9	45
ปริญญาตรี	2	10

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของสถานรับเลี้ยงเด็ก จำแนกตามจำนวนของบุคลากร
ตำแหน่ง และวุฒิทางการศึกษาของบุคลากร (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน (20 แห่ง)	ร้อยละ
แม่ครัว		
1 คน	18	90
2 คน	2	10
วุฒิทางการศึกษา		
ประถมศึกษา	8	40
ป.ว.ช.	12	60
ป.ว.ส.	0	0
คนทำความสะอาด		
1 คน	18	90
2 คน	2	10
3 คน	0	0
มากกว่า 3 คน	0	0
วุฒิทางการศึกษา		
ประถมศึกษา	18	90
มัธยมศึกษาตอนต้น	2	10
สูงกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น	0	0

จากตารางที่ 9 พบว่า สถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน ร้อยละ 80 มีครูคนเดียว ร้อยละ 75 จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 25 มีพี่เลี้ยง 5 คน ร้อยละ 60 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 90 มีแม่ครัว 1 คน ร้อยละ 60 จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ร้อยละ 90 มีคนทำความสะอาด 1 คน ร้อยละ 90 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา

ตารางที่ 10 จำนวนร้อยละของสถานรับเลี้ยงเด็ก จำแนกตามจำนวนแพทย์ประจำ พยาบาลประจำ ผู้ช่วยพยาบาลประจำ

ข้อความ	จำนวน (20 แห่ง)	ร้อยละ
แพทย์ประจำ		
มี	3	15
ไม่มี	17	85
พยาบาลประจำ		
มี	2	10
ไม่มี	18	90
ผู้ช่วยพยาบาลประจำ		
มี	3	15
ไม่มี	17	85

จากตารางที่ 10 พบว่า สถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน ร้อยละ 85 ไม่มีแพทย์ประจำ ร้อยละ 90 ไม่มีพยาบาลประจำ และร้อยละ 85 ไม่มีผู้ช่วยพยาบาลประจำ

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของสถานรับเลี้ยงเด็ก จำแนกตามวิธีการแก้ไขเมื่อมีการเจ็บป่วย หรือเกิดอุบัติเหตุขึ้นในเด็ก

ข้อความ	จำนวน (20 แห่ง)	ร้อยละ
วิธีการแก้ไขเมื่อเด็กเจ็บป่วยไม่ร้ายแรง		
รับการตรวจจากแพทย์	2	10
ให้ยากินเอง	2	10
แจ้งผู้ปกครองทราบ	16	80
วิธีการแก้ไขเมื่อเด็กเจ็บป่วยร้ายแรง		
รับการตรวจจากแพทย์	2	10
ปฐมพยาบาลเบื้องต้น	1	5
ส่งโรงพยาบาล คลินิก	2	10
แจ้งให้ผู้ปกครองทราบ	15	75
วิธีการแก้ไขเมื่อเด็กเกิดอุบัติเหตุ		
ปฐมพยาบาลเบื้องต้น	3	15
ส่งโรงพยาบาล ส่งคลินิก	3	15
แจ้งผู้ปกครองทราบ	14	70

จากตารางที่ 11 เมื่อเด็กเกิดเจ็บป่วยทั้งที่ร้ายแรง ไม่ร้ายแรงหรือเกิดอุบัติเหตุขึ้น วิธีการแก้ไขของผู้ประกอบการสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน ร้อยละ 70-80 แจ้งให้ผู้ปกครองทราบ ร้อยละ 10-15 ส่งคลินิกหรือโรงพยาบาลที่ใกล้บ้านมากที่สุด

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการศึกษาและการเลี้ยงดูเด็ก

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของสถานรับเลี้ยงเด็ก จำแนกตามการจัดสภาพทั่วไปของสถานรับเลี้ยงเด็ก

รายการที่	การจัดสภาพทั่วไป	จำนวน (20 แห่ง)	ร้อยละ
1	ห้องอาหารแยกออกจากห้องเด็กเล่น หรือห้องกิจกรรมเด็ก	15	75
2	ห้องนอนแยกออกจากห้องเด็กเล่นหรือ ห้องกิจกรรมเด็ก	15	75
3	ห้องเด็กป่วยแยกเป็นสัดส่วนจากห้องอื่นๆ	16	80
4	มีห้องน้ำสำหรับเด็กโดยเฉพาะแยกจาก ห้องน้ำผู้ใหญ่	18	90
5	บริเวณตัวอาคารติดมุ้งลวด	20	100
6	บริเวณตัวอาคารติดเครื่องปรับอากาศ	13	65
7	ห้องนอนเด็กแยกกันระหว่างเด็กอายุ ต่ำกว่า 2 ปี กับเด็กอายุเกิน 2 ปี	17	85
8	ห้องนอนเด็กต่ำกว่า 2 ปี มีพื้นที่ไม่ต่ำ กว่า 1.65 ตารางเมตร-เด็ก 1 คน	17	85
9	ห้องนอนเด็กอายุเกิน 2 ปี มีพื้นที่ไม่ต่ำ กว่า 1.94 ตารางเมตร-เด็ก 1 คน	17	85
10	สนามเด็กเล่นหรือที่เล่นภายนอกตัวอาคาร	16	80

จากตารางที่ 12 พบว่า สถานรับเลี้ยงเด็ก ร้อยละ 75 มีห้องอาหาร แยกจากห้องกิจกรรมเด็ก หรือห้องนอนแยกจากห้องกิจกรรมเด็ก และมีสถานรับเลี้ยงเด็ก ร้อยละ 80 มีห้องเด็กป่วยแยกเป็นสัดส่วนกับห้องอื่นๆ นอกจากนี้ จะเห็นว่าสถานรับเลี้ยงเด็ก ร้อยละ 100 ติดมุ้งลวด ร้อยละ 65 ติดเครื่องปรับอากาศ ห้องนอนเด็ก ร้อยละ 85 มีพื้นที่ตามที่กรมประชาสงเคราะห์กำหนดให้ และร้อยละ 80 มีสนามเด็กเล่นหรือที่เล่นภายนอกตัวอาคาร

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของสถานรับเลี้ยงเด็ก จำแนกตามการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกตัวอาคาร

รายการที่	การจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกตัวอาคาร	จำนวน (20 แห่ง)	ร้อยละ
1	เปิดประตูหน้าต่างให้อากาศถ่ายเทได้	20	100
2	มีบริเวณเก็บของใช้ส่วนตัวของเด็กแต่ละกลุ่ม	20	100
3	มีที่เก็บอุปกรณ์ของเล่นเด็ก	18	90
4	ติดตั้งไฟและที่เปิดไฟสูงเกินกว่าเด็กจะเล่นได้	19	95
5	ตรวจสอบความปลอดภัยของเครื่องเล่นสนามก่อนที่จะให้เด็กเล่น	18	90
6	มีการซ่อมแซมเครื่องเล่นสนามทุกปี	17	85

จากตารางที่ 13 พบว่า สถานรับเลี้ยงเด็ก ร้อยละ 85-100 จัดสภาพแวดล้อมความปลอดภัยแก่เด็ก โดยมีที่เก็บเครื่องใช้และอุปกรณ์ของเด็กอย่างเป็นระเบียบ มีการติดตั้งและไฟฟ้าสูงเกินกว่าเด็กจะเล่นได้ถึง และตรวจสอบอุปกรณ์เครื่องเล่นอย่างสม่ำเสมอ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละของสถานรับเลี้ยงเด็ก จำแนกตามการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

รายการที่	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	จำนวน (20 แห่ง)	ร้อยละ
1	มีการจัดกิจกรรมตามอายุของเด็ก คือ		
	1.1 เด็กอายุแรกเกิด ถึง 6 เดือน	15	10
	1.2 เด็กอายุ 6 เดือน ถึง 1 ปี	15	10
	1.3 เด็กอายุ 1 ปี ถึง 1 ปี 6 เดือน	16	80
	1.4 เด็กอายุ 1 ปี 6 เดือน ถึง 2 ปี	16	80
	1.5 เด็กอายุ 2 ปี ถึง 3 ปี	20	100
2	จุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมเพื่อ		
	2.1 เตรียมความพร้อมให้แก่เด็กเพื่อ เข้ารับการศึกษาในโรงเรียนอนุบาล	20	100
3	ลักษณะของการจัดกิจกรรม		
	3.1 อายุแรกเกิด ถึง 6 เดือน		
	- พี่เลี้ยงนำของเล่นให้เด็กเล่น	20	100
	- พี่เลี้ยงให้เด็กเลือกของเล่นได้เอง	8	40
	3.2 เด็กอายุ 6 เดือน ถึง 1 ปี		
	- พี่เลี้ยงนำของเล่นให้เด็กเล่น	12	60
	- ให้เด็กเลือกของเล่นได้เองโดยเสรี	20	100
	3.3 เด็กอายุ 1 ปี ถึง 1 ปี 6 เดือน		
	- พี่เลี้ยงนำของเล่นให้เด็กเล่น	10	50
	- ให้เด็กเล่นของเล่นได้เองโดยเสรี	19	95
	3.4 เด็กอายุ 1 ปี 6 เดือน ถึง 2 ปี		
	- มีการจัดกิจกรรมแบบศูนย์การเรียน	8	40
	- มีการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการ	12	60
	- มีกิจกรรมชี้แนะให้แก่เด็ก เช่น ระบายสี วาดภาพ ตัดกระดาษ	15	75
	- เล่นเสรีกลางแจ้งและในร่ม	20	100

ตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละของสถานรับเลี้ยงเด็ก จำแนกตามการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน (ต่อ)

รายการที่	การจัดกิจกรรม การเรียนการสอน	จำนวน (20 แห่ง)	ร้อยละ
3.5	เด็กอายุ 2 ปี ถึง 2 ปี 6 เดือน		
	- มีการจัดกิจกรรมแบบศูนย์การเรียนเสรี	13	65
	- มีการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการ	10	50
	- มีกิจกรรมชี้แนะ เช่น วาดภาพ ระบายสี ตัดกระดาษ ฉีกกระดาษ ปะกระดาษ	16	80
4	มีตารางจัดกิจกรรมสำหรับเด็ก	10	50

จากตารางที่ 14 พบว่า การจัดกิจกรรมสำหรับเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็ก ร้อยละ 80-100 จัดให้แก่เด็กอายุ 1 ปีครึ่งขึ้นไป จุดมุ่งหมายก็เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน รวมทั้งเพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กเพื่อเข้ารับการศึกษาในระดับต่อไป ลักษณะการจัดกิจกรรมในเด็กวัยแรกเกิด ถึง 6 เดือนนั้น พี่เลี้ยงจะเป็นผู้นำของเล่นให้เด็กเล่น ในระยะต่อมา จึงให้เด็กเล่นได้อย่างเสรี เมื่อเด็กมีอายุสูงกว่า 1 ปีครึ่ง จึงมีการจัดกิจกรรมที่มีลักษณะเช่นเดียวกับโรงเรียนอนุบาล คือ มีการจัดแบบศูนย์การเรียนเสรี การจัดแบบบูรณาการ การฝึกให้เด็กวาดภาพ ระบายสี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละของสถานรับเลี้ยงเด็ก จำแนกตามการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับ
พี่เลี้ยงเด็ก

รายการที่	ปฏิสัมพันธ์ระหว่าง ครู พี่เลี้ยง และ เด็ก	จำนวน (20 แห่ง)	ร้อยละ
1	อนุญาตให้ครูหรือพี่เลี้ยงทำโทษเด็กได้ ตามความเหมาะสม	15	75
2	ไม่เข้มงวดกับการใช้คำพูดของครูหรือ พี่เลี้ยงเด็กกับเด็ก	1	5
3	ไม่เข้มงวดกับคำสนทนาระหว่างครูกับ พี่เลี้ยง	1	5

จากตารางที่ 15 พบว่า สถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน ร้อยละ 85 จะเข้มงวดกับ
คำพูดของพี่เลี้ยงหรือครูที่มีต่อเด็ก หรือการสนทนาขณะที่อยู่ในสถานรับเลี้ยงเด็ก ตลอดจน ร้อยละ
75 อนุญาตให้ทำโทษเด็กได้ตามเหมาะสม

ศูนย์วิทยพัชรากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 16 จำนวนและร้อยละของสถานรับเลี้ยงเด็ก จำนวนตามการดูแลความปลอดภัย และสุขภาพ

รายการที่	การดูแลความปลอดภัยและสุขภาพ	จำนวน (20 แห่ง)	ร้อยละ
1	ตรวจร่างกายเด็กทุกเช้า	17	85
2	เตือนให้ผู้ปกครองนำเด็กไปฉีดวัคซีนป้องกันโรคชนิดต่างๆเมื่อเด็กมีอายุครบกำหนดฉีด	18	90
3	จัดให้มีการฉีดวัคซีนตามกำหนด	6	30
4	ซักร้านนึ่ง วัคซีนสูงเด็กทุกเดือน	18	90
5	ทำความสะอาดทุกครั้งที่เด็กทำเปื้อน	18	90
6	ไม่ให้เด็กออกไปนอกบริเวณสถานรับเลี้ยงเด็ก หากผู้ปกครองยังไม่มารับ	18	90
7	ครูหรือพี่เลี้ยงเด็กอยู่ใกล้เด็กตลอดเวลา	18	90
8	จัดให้มีการบันทึกพฤติกรรมเด็ก	18	90

จากตารางที่ 16 พบว่า สถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน ร้อยละ 85-90 มีการดูแลสุขภาพและความปลอดภัยให้แก่เด็ก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 17 จำนวนและร้อยละของสถานรับเลี้ยงเด็ก จำแนกตามการบริการด้านอาหาร

รายการที่	การบริการด้านอาหาร	จำนวน (20 แห่ง)	ร้อยละ
1	ให้เด็กล้างมือทุกครั้งก่อนและหลัง รับประทานอาหาร	20	100
2	ภาชนะที่ใส่อาหารทนต่อความร้อน	20	100
3	มีภาชนะสำหรับใส่อาหารและถ้วยน้ำ สำหรับเด็กแต่ละคน	20	100
4	จัดอาหารเสริมตามวัย	20	100
5	มีรายการอาหารแสดงให้ผู้ปกครองทราบ	18	90

จากตารางที่ 17 พบว่า ในสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน ร้อยละ 100 มีการจัดอาหารที่มีคุณค่าให้แก่เด็ก และสอนให้เด็กรู้จักรักษาสุขนิสัยในการรับประทานอาหาร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 18 จำนวนและร้อยละของสถานรับเลี้ยงเด็ก จำแนกตามการสร้างความสัมพันธ์
ระหว่างสถานรับเลี้ยงเด็กกับชุมชน

รายการที่	การสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างสถานรับเลี้ยงเด็กกับชุมชน	จำนวน (20 แห่ง)	ร้อยละ
1	ให้การบริการข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก	11	15
2	ให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองเด็กเกี่ยวกับการศึกษาและการเลี้ยงดูเด็ก	16	80
3	มีการส่งข่าวระหว่างสถานรับเลี้ยงเด็กถึงบ้าน	16	80
4	จัดกิจกรรมส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานรับเลี้ยงเด็กกับบ้าน	7	35
5	จัดปฐมนิเทศน์ผู้ปกครองเด็กระยะแรกรับเลี้ยงดู	12	60
6	ให้โอกาสเด็กที่มีปัญหาทางการได้ยิน ปัญหาทางด้านร่างกายและสมอง เข้าร่วมกิจกรรมกับเด็กปกติ	0	0
7	เปิดโอกาสให้บุคคลที่สนใจ เข้าร่วมกิจการ	12	60

จากตารางที่ 18 พบว่า ในสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน ร้อยละ 80 ให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครอง เกี่ยวกับการศึกษาและการเลี้ยงดูเด็ก และร้อยละ 80 ส่งข่าวคราวระหว่างสถานรับเลี้ยงเด็กกับบ้าน ร้อยละ 7 จัดกิจกรรมส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานรับเลี้ยงเด็กกับทางบ้าน

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

สรุปปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้ประกอบการสถานรับเลี้ยงเด็ก เกี่ยวกับการจัดสภาพการศึกษาและการเลี้ยงดูเด็ก

ข้อมูลส่วนนี้ได้จากการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ที่ผู้ประกอบการสถานรับเลี้ยงเด็ก มีต่อคำถามต่อไปนี้

1. ท่านมีปัญหาเกี่ยวกับสภาพการศึกษาและการเลี้ยงดูเด็ก ในสถานรับเลี้ยงเด็กของท่านหรือไม่ เพราะอะไร

กลุ่มที่มีปัญหา สรุปปัญหาโดยเรียงตามความถี่มากที่สุด ไปหาความถี่น้อยที่สุด ดังนี้

1. ขาดบุคลากรที่ไว้ใจได้ มาทำงานกับเด็กเล็ก
2. หาคูหรือพี่เลี้ยงเด็กที่มีความรู้เรื่องเด็กเล็กได้ยาก
3. พี่เลี้ยงเด็กมาทำงานไม่ตรงเวลา ขาดความรับผิดชอบ

กลุ่มที่ไม่มีปัญหา

1. ได้คนที่มีความรู้ ความสามารถในเรื่องเด็กมาช่วยงาน
2. มีการทำสมุดบันทึกการทำงานของบุคลากรและของเด็กทุกวัน
2. ปัญหาการจัดสภาพการศึกษาและการเลี้ยงดูเด็ก ในสถานรับเลี้ยงเด็ก ท่านคิดว่าปัญหานี้เกิดขึ้นเนื่องจากสถานรับเลี้ยงเด็กเหล่านั้น ต้องให้การศึกษและการเลี้ยงดูเด็กตามความต้องการของผู้ปกครอง หรือเกิดขึ้นเนื่องจากการขาดบุคลากรที่มีความรู้ด้านเด็กเล็ก และรักที่จะทำงานกับเด็กเล็ก

กลุ่มที่มีปัญหากับผู้ปกครอง

1. ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือ มีการรับส่งเด็กไม่เป็นเวลา
2. ผู้ปกครองนำเด็กมาฝากไว้ 24 ชม. เนื่องจากพ่อแม่หย่าร้าง ทำให้เด็กขาดความอบอุ่น
3. พ่อแม่มีปัญหามาก บางครั้งแสดงวจาไม่สุภาพ แม้เพียงสาเหตุเล็กน้อย เนื่องจากลูกถูกมดกัดหรือถูกเด็กอื่นกัด

กลุ่มที่มีปัญหาเกี่ยวกับพี่เลี้ยงเด็ก

หาพี่เลี้ยงเด็กที่ไว้ใจและรับผิดชอบงานด้านเด็กเล็กได้ยาก ทำให้พี่เลี้ยงที่เข้ามาทำงาน ขาดประสบการณ์ ไม่รักเด็ก ทำงานกับเด็กได้ไม่นาน

กลุ่มที่ไม่มีปัญหา

ได้ทำการพูดคุยกับผู้ปกครองก่อนที่จะนำเด็กมาฝากเลี้ยง เช่นเดียวกับทำความเข้าใจกับพี่เลี้ยงเด็กหรือครูก่อนที่จะรับเข้าทำงาน

3. เพื่อให้การจัดสภาพการศึกษา และการเลี้ยงดูเด็กวัยแรกเกิด ถึง 3 ปี ประสบความสำเร็จในแนวเดียวกัน ท่านคิดว่าหน่วยงานไหน ควรให้ความช่วยเหลือแก่ท่านได้ และช่วยท่านได้อย่างไร

ผู้ประกอบการสถานรับเลี้ยงเด็ก มีความเห็นเกี่ยวกับหน่วยงานที่ควรรับผิดชอบสถานรับเลี้ยงเด็ก ดังนี้

1. กรมประชาสงเคราะห์ สามารถช่วยเหลือในด้าน

1.1. เปลี่ยนระเบียบข้อบังคับ เกี่ยวกับการที่ต้องมีแพทย์ หรือพยาบาล ประจำสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน ที่รับเลี้ยงเด็กตั้งแต่วันแรกเกิด ถึง 2 ปี มาเป็นให้สถานรับเลี้ยงเด็ก ติดต่อกำหนดคลินิก หรือโพลีคลินิก หรือโรงพยาบาลที่ใกล้สถานรับเลี้ยงเด็กที่สุด เพื่อที่จะได้นำเด็กเข้ารับบริการได้ทันทีที่เด็กเกิดการเจ็บป่วย หรือเกิดอุบัติเหตุ เนื่องจากภารกิจแพทย์หรือพยาบาลประจำ ทำให้สถานรับเลี้ยงเด็กต้องจ่ายเงินเพิ่มมากขึ้น และจำเป็นต้องเก็บค่าบริการจากผู้ปกครองเด็กสูงขึ้น นอกจากนี้ เด็กที่มีอาการเจ็บป่วยอย่างรุนแรง หรือเกิดอุบัติเหตุ นั้น มิได้เกิดขึ้นทุกวัน

1.2. กรมประชาสงเคราะห์ ควรส่งเจ้าหน้าที่มาเยี่ยมชม หลังจากอนุญาตให้เปิดบริการแล้ว เพื่อให้คำแนะนำ

1.3. ควรเปิดการฝึกอบรมบุคลากร ที่จะทำหน้าที่พี่เลี้ยงเด็กเล็ก

2. กรมอนามัย ควรจัดส่งแพทย์และพยาบาลมาตรวจร่างกายเด็กและบุคลากรของสถานรับเลี้ยงเด็ก เคือนละครั้ง และให้บริการด้านภูมิคุ้มกันแก่เด็ก โดยที่สถานรับเลี้ยงเด็ก ไม่จำเป็นต้องพาเด็กไปศูนย์อนามัย

3. กระทรวงศึกษาธิการ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กเล็ก

3.1 ควรส่งนิสิตมาฝึกงานตามสถานรับเลี้ยงเด็ก ซึ่งจะทำให้บุคลากรในสถานรับเลี้ยงเด็กนั้นๆ ได้ความรู้เพิ่มขึ้น

3.2 ดังนั้น ทั้ง 3 หน่วยงานนี้ จึงเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญต่อสถานรับเลี้ยงเด็ก ในด้านการให้การศึกษและการเลี้ยงดูเด็ก

ชุดที่ 2 แบบสอบถามสำหรับครูหรือพี่เลี้ยงเด็ก

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัว

ตารางที่ 19 จำนวนและร้อยละของครูหรือพี่เลี้ยงเด็ก จำแนกตามอายุ ประสบการณ์ในการทำงานกับเด็ก การศึกษาสูงสุด

สถานภาพ	จำนวน (20 คน)	ร้อยละ
1. สถานภาพส่วนตัว		
โสด	8	40
แต่งงานแล้ว	12	60
อื่นๆ	0	0
2. อายุ		
20-30 ปี	12	60
31-40 ปี	4	20
41-50 ปี	2	10
มากกว่า 50 ปี	2	10
3. ประสบการณ์ในการทำงาน		
1-3 ปี	6	30
4-5 ปี	6	30
6-10 ปี	3	15
มากกว่า 10 ปี	5	25
4. การศึกษาสูงสุด		
ประถมศึกษา	0	0
มัธยมศึกษาตอนต้น	4	20
มัธยมศึกษาตอนปลาย	10	50
ปริญญาตรี	6	30

จากตารางที่ 19 พบว่า ครูหรือพี่เลี้ยง ร้อยละ 60 มีอายุระหว่าง 20-30 ปี และร้อยละ 30 มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 1-5 ปี ร้อยละ 50 จบในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และร้อยละ 60 แต่งงานแล้ว

ตารางที่ 20 จำนวนและร้อยละของครูหรือพี่เลี้ยงเด็ก จำแนกตามที่มาของความรู้ที่เกี่ยวกับเด็ก

สถานภาพ	จำนวน (20 คน)	ร้อยละ
ประสบการณ์ในการทำงาน	20	100
การเรียนในวิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัย	10	50
การเข้ารับการอบรม	15	75
จากสื่ออื่นๆ		
- พูดคุยกับผู้ปกครอง	1	5
- อ่านจากหนังสือ	1	5

จากตารางที่ 20 พบว่า ครูหรือพี่เลี้ยงเด็ก ร้อยละ 100 ได้รับความรู้เกี่ยวกับเด็กจากประสบการณ์ในการทำงาน และร้อยละ 75 ผ่านการเข้ารับการอบรมด้านเด็ก

ศูนย์วิทยพัชยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 21 จำนวนและร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
จำแนกตามเหตุผลที่มาทำงาน

เหตุผลที่มาทำงาน	จำนวน (20 คน)	ร้อยละ
รักเด็ก	20	100
ชอบวาดภาพ ร้องเพลง และงานกระดาษ	5	25
เรียนจบสาขานี้มาโดยตรง	10	50
อื่นๆ	0	0

จากตารางที่ 21 พบว่า สาเหตุที่เข้ามาทำงานด้านเด็ก ครูหรือพี่เลี้ยง ร้อยละ 100 ทำค้ำนี้เพราะรักเด็ก ร้อยละ 50 จบสาขานี้มา และร้อยละ 25 ชอบงานศิลปะ ร้องเพลง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ตารางที่ 22 จำนวนและร้อยละของครูหรือพี่เลี้ยงเด็ก ที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามอายุของเด็ก

รายการที่	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	จำนวน (20 คน)	ร้อยละ
1	เด็กอายุแรกเกิด ถึง 6 เดือน		
	1.1 เปิดเพลงให้เด็กฟัง	19	95
	1.2 ให้เด็กดูโมบาย	10	50
	1.3 ให้เด็กตีกระดิ่งหรือของที่เกิดเสียง	15	75
2	เด็กอายุ 6 เดือน ถึง 1 ปี		
	2.1 ให้เด็กดึงเครื่องเขย่า	13	65
	2.2 ให้เด็กจับของเล่นที่มีเสียงเขย่าเล่น	16	80
	2.3 ให้วางแหวนเด็กกัดเล่น	10	50
	2.4 ให้เด็กเล่นตุ๊กตา	15	75
	2.5 ให้เด็กเล่นลูกบอล	8	40
	2.6 ให้เด็กเล่นตุ๊กตาไหลลาน	8	40
	2.7 เปิดเพลงให้เด็กฟัง	14	70
	2.8 ร้องเพลงให้เด็กฟัง	14	70
	2.9 ให้เด็กหัดคลาน นั่ง เกาะยืน และ หัดเดินเอง	13	65
	2.10 พูดคุยกับเด็กขณะทำกิจกรรม	14	70
3	เด็กอายุ 1 ปี ถึง 1 ปี 6 เดือน		
	3.1 ร้องเพลงให้เด็กฟัง	14	70
	3.2 เล่นเกมง่ายๆ เช่น จ๊ะเอ๋ ตบมือ โยกเขก แมงมม	14	70
	3.3 ให้เด็กดูรูปภาพ	14	70
	3.4 ให้เด็กเล่นตุ๊กตาผ้าหรือยาง	13	65
	3.5 ให้เด็กเล่นของเล่นประเภทลากจูง	14	70
	3.6 ให้เด็กเล่นลูกบอล	13	65
	3.7 ให้เด็กใส่อุปกรณ์รูปทรงต่างๆ	15	75
	3.8 ให้เล่นทราย	4	20

ตารางที่ 22 จำนวนและร้อยละของครูหรือพี่เลี้ยงเด็ก ที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามอายุของเด็ก (ต่อ)

รายการที่	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	จำนวน (20 คน)	ร้อยละ
4	เด็กอายุ 1 ปี 6 เดือน ถึง 2 ปี		
4.1	ให้เด็กเล่นหีบหรือกล่องซ้อนกันเป็น เตาหรือเป็นชุด	11	55
4.2	ให้เล่นกระดานม้อนตอก	11	55
4.3	ให้เล่นของเล่นประเภทลากจูง	14	70
4.4	ให้ดูหนังสือประเภทรูปภาพ	14	70
4.5	ให้เล่นภาพตัดต่อง่ายๆ	12	60
4.6	ให้เล่นตุ๊กตา	15	75
4.7	ให้เล่นไม้บล็อก	11	55
4.8	ให้เล่นตัวต่อ	14	70
4.9	ให้เล่นหม้อข้าวหม้อแกง	11	55
4.10	ให้วาดภาพ	11	55
4.11	ให้ระบายสี	13	65
4.12	ให้ตัดกระดาษ	7	35
4.13	ให้ฉีกกระดาษ	12	60
4.14	ให้ติดกระดาษ	10	50
4.15	ให้ร้องเพลงประกอบท่า	13	65
4.16	ให้ฟังนิทานสั้นๆ	12	60
4.17	ให้เล่นที่ป็นป้าย	11	55
4.18	ให้เล่นกระดานลื่น	12	60
4.19	ให้เล่นชิงช้า	11	55
5	เด็กอายุ 2 ปี ถึง 3 ปี		
5.1	ให้ปั้นดินน้ำมัน	12	60
5.2	ให้เล่นโดมิโนภาพ	11	55
5.3	ให้เล่นภาพตัดต่อ	12	60
5.4	ให้เล่นร้อยลูกปัด	7	35

ตารางที่ 22 จำนวนและร้อยละของครูหรือพี่เลี้ยงเด็ก ที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามอายุของเด็ก (ต่อ)

รายการที่	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	จำนวน (20 คน)	ร้อยละ
5.5	ให้เล่นร้อยเชือกตามรูปภาพ	6	30
5.6	ให้วาดภาพโดยใช้สีน้ำ	6	30
5.7	ให้วาดภาพโดยใช้ดินสอสี	12	60
5.8	ให้ตัดกระดาษโดยตัดหรือฉีกเอง	12	60
5.9	ให้ปั้นดินน้ำมัน	13	65
5.10	ให้เล่นน้ำ	11	55
5.11	ให้เล่นทราย	7	35
5.12	ให้ร้องเพลงประกอบท่า	18	90
5.13	ให้เล่นกิจกรรมเข้าจังหวะ	16	80
5.14	ให้เล่นกิจกรรมเคลื่อนไหวเสรี	16	80
5.15	ให้เล่นเกมง่ายๆ เช่น ไล่จับ เก้าอี้ดนตรี มอญซ่อนผ้า	15	75
5.16	ให้เด็กเล่นเครื่องดนตรี	11	55
5.17	ให้เล่นเครื่องเล่นสนาม เช่น กระดานหก กระดานลื่น ชิงช้า ที่ป็นป่าย	11	55
5.18	ให้เด็กออกไปเดินเล่นบริเวณใกล้	12	60
5.19	ให้เด็กออกไปทัศนศึกษา	8	40

จากตารางที่ 22 พบว่า ครูหรือพี่เลี้ยงเด็ก เกินกว่าร้อยละ 50 จัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย กิจกรรมที่ครูหรือพี่เลี้ยง ต่ำกว่าร้อยละ 50 จัดให้เด็กอายุต่ำกว่า 1 ปี ได้แก่ ลูกบอล ตุ๊กตาไหลลาน และให้เด็กเล่นทราย สำหรับอายุ 1 ปี ถึง 1 ปีครึ่ง ให้เด็กตัดกระดาษ สำหรับเด็กอายุ 1 ปีครึ่ง ถึง 2 ปี ให้เด็กร้อยเชือกตามรูปภาพ ให้วาดภาพโดยใช้สีน้ำ ให้เล่นร้อยลูกปัดสำหรับเด็กอายุ 2 ปีถึง 3 ปี

ตารางที่ 23 จำนวนและร้อยละของครูหรือพี่เลี้ยงเด็ก ที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำแนกตามรูปแบบของการจัดกิจกรรม

รายการที่	รูปแบบของการจัดกิจกรรม	จำนวน (20 คน)	ร้อยละ
1	เด็กอายุแรกเกิด ถึง 1 ปี		
	1.1 จัดเป็นศูนย์การเรียน	3	15
	1.2 นำของเล่นแต่ละชนิดส่งให้เด็ก	14	70
	1.3 นำของเล่นวางไว้ให้เด็กเลือกเล่นเอง	14	70
	1.4 ครู พี่เลี้ยงเล่นกับเด็กแต่ละคน	13	65
2	เด็กอายุ 1 ปี ถึง 1 ปี 6 เดือน		
	2.1 จัดเป็นศูนย์การเรียน	3	15
	2.2 นำของเล่นแต่ละชนิดส่งให้เด็ก	8	40
	2.3 นำของเล่นวางไว้ให้เด็กเลือกเล่นเอง	14	70
	2.4 ครู พี่เลี้ยงเล่นกับเด็กแต่ละคน	11	55
3	เด็กอายุ 1 ปี 7 เดือน ถึง 2 ปี		
	3.1 จัดเป็นศูนย์การเรียน มีของเล่นวางไว้ให้เด็กเลือกเล่นได้	14	70
	3.2 ครู พี่เลี้ยงนำของเล่นที่เลือกแล้วให้เด็กเล่น	18	70
	3.3 ครุนำเด็กจำนวน 1-2 คน มาทำกิจกรรมที่จัดให้ ส่วนเด็กที่เหลือมีพี่เลี้ยงดูแลให้เล่นของเล่น	11	55
	3.4 มีการสอนแบบบูรณาการ และศูนย์การเรียนเสรี	11	55
	3.5 มีการสอนเป็นเรื่องๆ แต่ละเรื่อง เนื้อหาไม่สัมพันธ์กัน	8	40

ตารางที่ 23 จำนวนและร้อยละของครูหรือพี่เลี้ยงเด็ก ที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำแนกตามรูปแบบของการจัดกิจกรรม (ต่อ)

รายการที่	รูปแบบของการจัดกิจกรรม	จำนวน (20 คน)	ร้อยละ
4	เด็กอายุ 2 ปี ถึง 3 ปี		
4.1	จัดเป็นศูนย์การเรียน ให้เด็กเลือกทำกิจกรรมที่จัดให้โดยเสรี	12	60
4.2	จัดเป็นศูนย์การเรียน โดยครูจะนำเด็ก 2-3 คน มาสอนกิจกรรมที่ครูเตรียมไว้ ส่วนที่เหลือ พี่เลี้ยงดูแลให้ทำกิจกรรมอย่างอื่น และคอยจนกว่าครูจะเรียก	7	35
4.3	ครูหรือพี่เลี้ยงนำของเล่นที่เลือกแล้วให้เด็กเล่น	11	55
4.4	มีสอนแบบบูรณาการ คือเนื้อเรื่องที่สอนมีความสัมพันธ์กับทุกวิชา	6	30
4.5	สอนเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง	7	35
4.6	มีตารางกิจกรรมสำหรับเด็กทุกกลุ่ม	6	30

จากตารางที่ 23 พบว่า ครูหรือพี่เลี้ยง ร้อยละ 60-70 จะจัดศูนย์การเรียนสำหรับเด็กที่มีอายุตั้งแต่ 1ปีครึ่ง ถึง 3 ปี ส่วนเด็กอายุต่ำกว่า 1 ปีครึ่ง ครูหรือพี่เลี้ยงเด็ก ร้อยละ 70 จะนำของเล่นมาให้เด็กเลือกเล่น

ชุดที่ 3 แบบสังเกตของผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ลักษณะสภาพทั่วไปของสถานรับเลี้ยงเด็ก

ตารางที่ 24 จำนวนและร้อยละของสถานรับเลี้ยงเด็ก จำแนกตามลักษณะทั่วไปของสถานรับเลี้ยงเด็ก

ลักษณะของสถานที	จำนวน 23 แห่ง	ร้อยละ
เป็นระเบียบเรียบร้อย	23	100
สะอาด	23	100
สดใส	23	100
สว่าง	23	100
กว้าง	18	78
เย็นสบาย	18	78
ไม่เป็นระเบียบ	0	0
สกปรก	0	0
น่าเบื่อ	0	0
มืด น่ากลัว	0	0
แคบ	5	22
ร้อนอบอ้าว	5	22

จากตารางที่ 24 พบว่า มีสถานรับเลี้ยงเด็กที่มีความเป็นระเบียบ เรียบร้อย สะอาด สดใส และสว่าง ร้อยละ 100 มีเพียงร้อยละ 5 ที่แคบและอบอ้าว

ตารางที่ 25 จำนวนและร้อยละของสถานรับเลี้ยงเด็ก จำแนกตามพฤติกรรมของเด็กที่รับบริการ

พฤติกรรมของเด็ก	จำนวน 23 แห่ง	ร้อยละ
มีกิจกรรมทำตลอดเวลา	20	87
มีความสุข	23	100
สนใจในสิ่งต่างๆ	20	87
คล่องแคล่วว่องไว	23	100
นั่งเงียบๆ	0	0
ไม่มีความสุข	0	0
หงุดหงิด	3	23
ซึม ไม่ว่องไว	0	0

จากตารางที่ 25 พบว่า มีสถานรับเลี้ยงเด็ก ที่เด็กมีความสุขและมีความคล่องแคล่ว ว่องไว ร้อยละ 100 มีเพียงร้อยละ 23 ที่มีเด็กหงุดหงิด

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 26 จำนวนและร้อยละของสถานรับเลี้ยงเด็ก จำแนกตามพฤติกรรมของครูหรือพี่เลี้ยง

พฤติกรรมของครูหรือพี่เลี้ยง	จำนวน 23 แห่ง	ร้อยละ
ทำทางเป็นมิตร	19	83
มีงานทำตลอด	19	83
มีประสิทธิภาพ	17	73
ไม่เป็นมิตร	6	26
ใจลอย ไม่ทำงาน	0	0
ทำงานหนักเกินไป	0	0

จากตารางที่ 26 พบว่า มีจำนวนสถานรับเลี้ยงเด็ก ร้อยละ 83 ที่มีทำทางเป็นมิตร และมีงานทำตลอด มีเพียงร้อยละ 26 ที่ไม่เป็นมิตร

ศูนย์วิทยพัชยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 ลักษณะการจัดสภาพการศึกษาและการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ถึง 1 ปีครึ่ง

ตารางที่ 27 จำนวนและร้อยละของสถานรับเลี้ยงเด็ก จำแนกตามสถานที่จัดกิจกรรม

สถานที่จัดกิจกรรม	จำนวน 23 แห่ง	ร้อยละ
ตั้งอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม	21	91
ห้องมีขนาดพอเหมาะกับจำนวนเด็ก	19	83
ห้องมีแสงสว่างพอ และอากาศถ่ายเทได้ดี	21	91
ห้องสะอาดและมีของเล่นวางไว้เป็นระเบียบ	23	100
ในห้องไม่มีกลิ่นเหม็น	15	65
มีเสื่อหรือพรมปูบริเวณที่เด็กเล่น	15	65
มีบริเวณปลอดภัยให้เด็กได้เดิน	23	100
มีอ่างล้างมือใกล้กับบริเวณที่เปลี่ยนเสื้อผ้า	20	87
พื้นที่เด็กคลานต้องสะอาดและปลอดภัย	23	100

จากตารางที่ 27 พบว่า มีสถานรับเลี้ยงเด็ก ร้อยละ 100 ที่มีห้องสะอาดและมีของเล่นวางไว้เป็นระเบียบ มีบริเวณที่ปลอดภัยให้เด็กได้เดินเล่น มีพื้นที่ให้เด็กคลาน สะอาด และปลอดภัย นอกจากนี้ มีสถานรับเลี้ยงเด็กเพียงร้อยละ 15 ที่ในห้องไม่มีกลิ่นเหม็น และมีเสื่อหรือพรมปูบริเวณที่เด็กเล่น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 28 จำนวนและร้อยละของสถานรับเลี้ยงเด็ก จำแนกตามจำนวนบุคลากร

บุคลากร	จำนวน 23 แห่ง	ร้อยละ
มีเด็กไม่เกิน 3 คน ต่อที่เลี้ยง 1 คน	19	83
เด็กที่ต้น ได้รับการดูแลอย่างดีและมีที่เลี้ยงเล่นด้วย	23	100
เด็กที่ต้นชั้น ไม่ร้องไห้ในเตียง	23	100
มีที่เลี้ยงพูดคุยกับเด็กอยู่ที่พื้นหรืออยู่บนเตียง	16	69
พูดคุยกับเด็กขณะให้อาหารเด็ก	18	78
พูดคุยกับเด็กขณะเปลี่ยนเสื้อผ้า	23	100
อุ้มเด็กเมื่อเด็กร้องไห้	23	100
มีที่เลี้ยงคอยดูแลเมื่อเด็กหัดเดิน		
และระวังไม่ให้เด็กหกล้มหรือทะเลาะกัน	23	100
ที่เลี้ยงเอาใจใส่และกระตุ้นให้เด็กเล่น		
และปลอบโยนเมื่อเด็กร้องไห้	23	100
เด็กทุกคนได้รับการดูแลเมื่อตื่นขึ้น	23	100
ที่เลี้ยงเด็กไม่สูบบุหรี่หรือพูดคุยขณะทำงาน	23	100

จากตารางที่ 28 พบว่า มีสถานรับเลี้ยงเด็ก ร้อยละ 100 ที่เด็กต้นและได้รับการดูแลอย่างดี และมีที่เลี้ยงเล่นด้วย เด็กที่ต้นชั้นและไม่ร้องไห้ในเตียง ที่เลี้ยงพูดคุยกับเด็กขณะเปลี่ยนเสื้อผ้า อุ้มเด็กเมื่อเด็กร้องไห้ คอยดูแลเด็กหัดเดิน และระวังมิให้เด็กหกล้มหรือทะเลาะกัน เอาใจใส่และกระตุ้นให้เด็กได้เล่น และปลอบโยนเมื่อเด็กร้องไห้ เด็กได้รับการดูแลเมื่อตื่นขึ้น และไม่สูบบุหรี่หรือพูดคุยขณะทำงาน มีเพียงร้อยละ 18 ที่พูดคุยกับเด็กขณะให้อาหาร

ตอนที่ 3 ลักษณะการจัดสภาพการศึกษาและการเลี้ยงดูเด็กอายุ 1 ปีครึ่ง ถึง 3 ปี

ตารางที่ 29 จำนวนและร้อยละของสถานรับเลี้ยงเด็ก จำแนกตามสถานที่จัดกิจกรรม

สถานที่จัดกิจกรรม	จำนวน 23 แห่ง	ร้อยละ
สถานที่ตั้งอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม	23	100
ห้องใหญ่และไม่รก	20	87
สว่าง มีหน้าต่างกว้าง ให้แสงแดดส่องเข้าถึง	19	83
สะอาด อุปกรณ์วางอยู่ในที่เหมาะสม	23	100
โต๊ะ เก้าอี้ เหมาะสมและเพียงพอสำหรับเด็ก	23	100
มีมุมสงบหรือห้องแยกสำหรับเด็กที่ต้องการเล่นคนเดียว	15	65
เครื่องเล่น เช่น ภาพตัดต่อ บล็อก อยู่บนชั้น		
สามารถหยิบเล่นได้ง่าย	20	87
มีสถานที่สำหรับเล่นเกมสสมมุติ	19	82
มีชั้นวางไม้บล็อกจัดไว้เรียบร้อย มีวัสดุ เช่น		
เสื้อหรือพรม สำหรับให้เด็กนั่งเล่นเพื่อไม่ให้เกิดเสียง	19	82
มีของเล่นที่สามารถเล่นกับไม้บล็อกได้ เช่น รถ สัตว์ คน	20	87
แต่ละห้องมีมุมให้เด็กได้ดูหนังสือภาพและอ่านนิทาน	19	82
มีพรมหรือเบาะให้นั่งในมุมหนังสือ	18	78
มีที่สำหรับกิจกรรมการเล่นน้ำและกระบะทราย	15	65
มีผลงานของเด็กติดอยู่บนผนัง	15	65
ที่นอนมีขนาดพอเหมาะกับตัวเด็ก ไม่วางเบียดกัน	23	100

จากตารางที่ 29 พบว่า มีสถานรับเลี้ยงเด็ก ร้อยละ 100 ตั้งอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม สะอาด อุปกรณ์วางอยู่ในที่เหมาะสม โต๊ะ เก้าอี้ เหมาะสมและเพียงพอสำหรับเด็ก ที่นอนมีขนาดพอเหมาะกับตัวเด็ก และไม่วางเบียดกัน และมีเพียงร้อยละ 15 ที่มีมุมสงบหรือห้องแยกสำหรับเด็กที่ต้องการเล่นคนเดียว มีที่สำหรับกิจกรรมการเล่นทราย น้ำ และกระบะทราย มีผลงานของเด็กติดอยู่บนผนัง

ตารางที่ 30 จำนวนและร้อยละของสถานรับเลี้ยงเด็ก จำแนกตามจำนวนบุคลากร

บุคลากร	จำนวน 23 แห่ง	ร้อยละ
มีพี่เลี้ยงเด็กในห้องตลอดเวลา	23	100
บุคลากรมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก	23	100
มีความกระตือรือร้นที่จะจัดกิจกรรมแปลกๆให้เด็ก	23	100
สนทนากับเด็กด้วยเสียงอ่อนโยน	23	100
ไม่ส่งเสียงดังมากขณะสนทนากันเอง	23	100
พี่เลี้ยงสังเกตเด็กที่ไม่เล่น และให้ความช่วยเหลือทันที	23	100
พี่เลี้ยงเป็นผู้ตัดสินใจเมื่อเด็กแบ่งของเล่นกัน และให้ความช่วยเหลือเมื่อเด็กมีปัญหาพฤติกรรม	23	100
พี่เลี้ยงช่วยเหลือเด็กเมื่อทำกิจกรรมเสร็จแล้ว เช่น ทำความสะอาดเมื่อพร้อมที่จะทำกิจกรรมต่อไป	23	100
พี่เลี้ยงวางแผนวให้เด็กทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง โดยที่เด็กไม่ต้องคอยนาน หรือเกิดการขัดแย้งกัน	20	87
พี่เลี้ยงสอนให้เด็กได้ฝึกทักษะใหม่ ให้เด็กได้มีโอกาสสนทนากันเอง	19	83
ในระหว่างรับประทานอาหาร	16	69
ในวันที่อากาศร้อนจัดหรือฝนตก ให้นำเด็กมาเล่นภายในห้อง โดยจัดกิจกรรมที่เหมาะสมให้	23	100

จากตารางที่ 30 พบว่า มีสถานรับเลี้ยงเด็ก ร้อยละ 100 ที่มีพี่เลี้ยงเด็กอยู่ในห้องเลี้ยงเด็กตลอดเวลา พี่เลี้ยงมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อเด็ก มีความกระตือรือร้นที่จะจัดกิจกรรมแปลกๆให้เด็ก สนทนากับเด็กด้วยเสียงอ่อนโยน ไม่ส่งเสียงดังมากขณะสนทนากันเอง ให้ความช่วยเหลือเด็กทันทีขณะที่เด็กไม่เล่น เป็นผู้ตัดสินใจและให้ความช่วยเหลือเมื่อเด็กมีปัญหาทางพฤติกรรม ช่วยเหลือเมื่อเด็กทำกิจกรรมเสร็จ และจัดกิจกรรมให้เด็กเล่นในห้องเมื่ออากาศร้อนจัด หรือฝนตก และมีเพียงร้อยละ 16 ที่ปล่อยให้เด็กสนทนากันเองระหว่างรับประทานอาหาร